

UUS-SISSERÄNDAJATE UURING

Küsitlus Eesti elanikkonna ja sisserännanute seas

Turu-uuringute AS

August/oktoober 2016

Pärnu mnt 102, 11312

Tallinn

Tel 585 29 700

post@туру-uuringute.ee

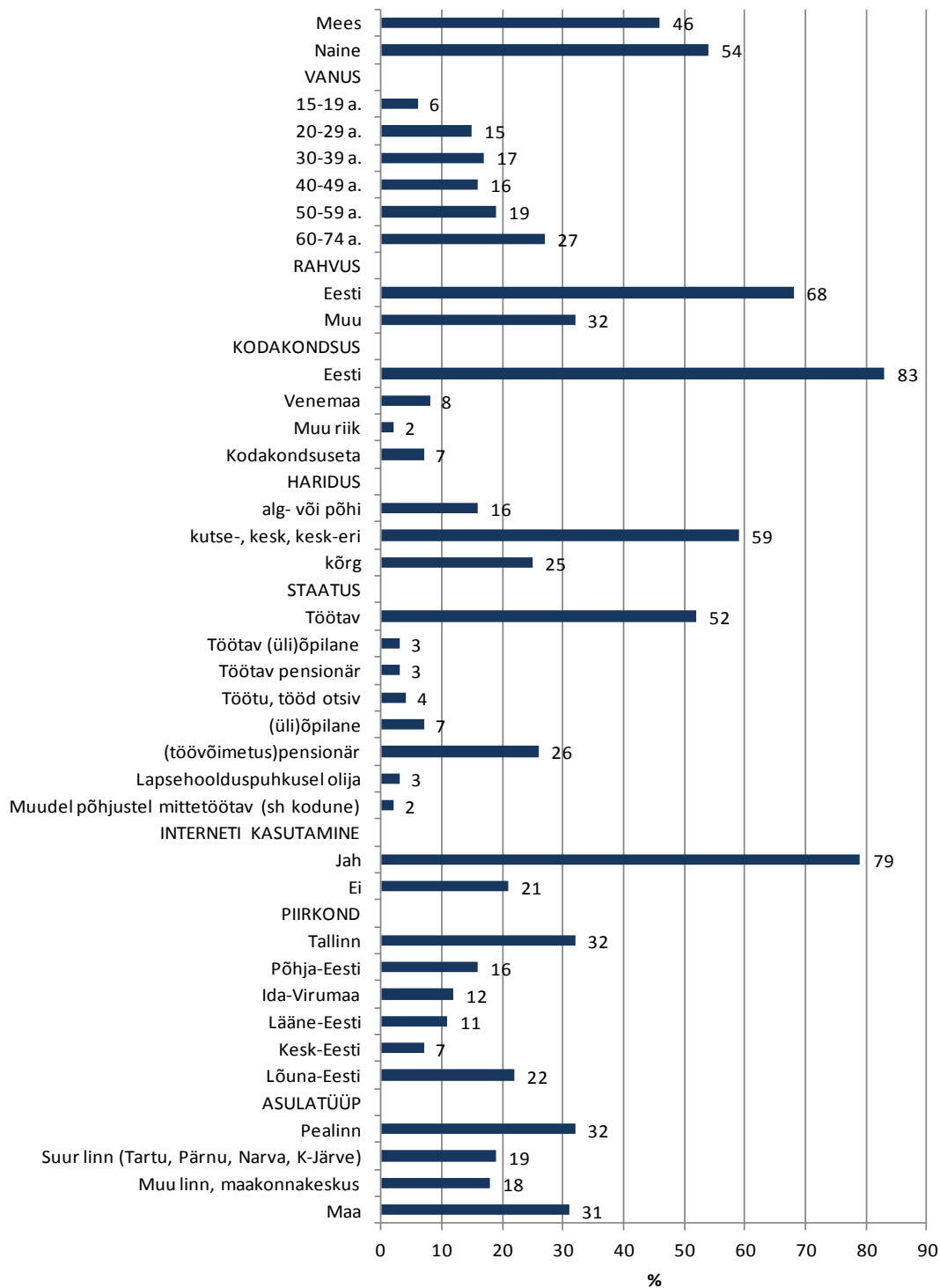
www.turu-uuringute.eu

Turu-uuringute AS

EESTI ELANIKKONNA TULEMUSED

1 Vastanute struktuur

Joonis 1. Vastanute struktuur

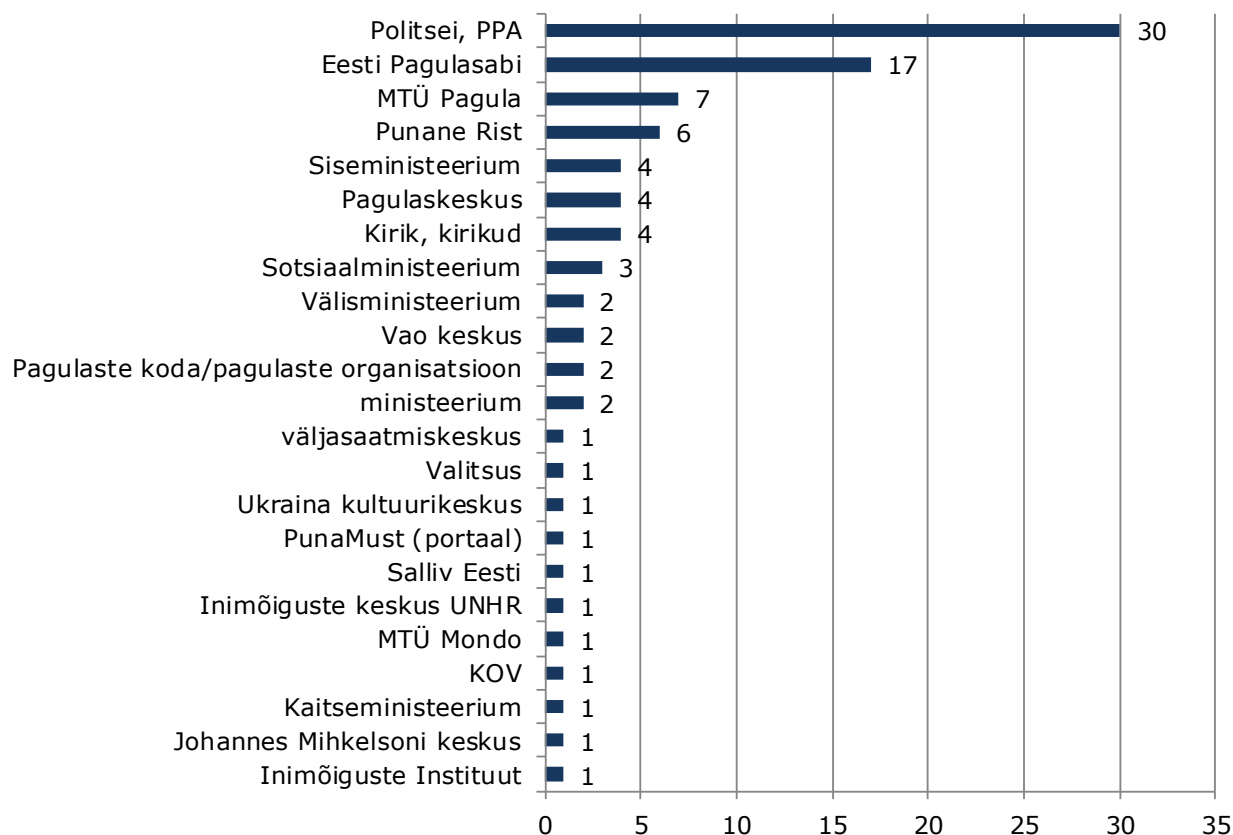
2 Organisatsioonide tuntus

Esmalt käsitleme teemat, kuivõrd tuntud on Eesti elanike seas sisserännanutega tegelevad organisatsioonid. Vastajatelt küsiti: *Igal aastal asub Eestisse elama sisserändajaid/välismaalasi teistest riikidest, nii Euroopa Liidust kui väljastpoolt. Eestis tegutseb mitmeid organisatsioone, kes tegelevad sisserännanute ja rahvusvahelise kaitse saanute (nt pagulaste) abistamisega. Milliseid taolisi organisatsioone Eestis te teate nimetada?*

Eesti elanikest oskas vaid 10% mõnd taolist organisatsiooni nimetada. Alltoodud joonisel on tulemused esitatud **absoluutarvudena**. Kõige sagedamini - 30 vastaja poolt - nimetati Politseid või Ppa-d. Järgnes MTÜ Eesti Pagulasabi 7 mainimisega. 7 korral teati nimetada MTÜ-d Pagula ja 6 korral Punast Risti. Ülejäänud organisatsioone ja asutusi nimetati veelgi harvem.

Seega võib öelda, et migratsiooniküsimustega tegelevad organisatsioonid ei ole Eesti elanike seas liialt tuntud. Mõningast tuntust omab vaid MTÜ Eesti Pagulasabi. Vastajatele meenub sisserändajatega seoses kõige sagedamini Kodakondsuse- ja migratsiooniamet või siis mõni ministeerium, kusjuures nimetatakse erinevaid ministeeriume.

Joonis 2. Sisserändajatega tegelevate organisatsioonide tuntus, absoluutarvud n=95, kes teab nimetada organisatsioone

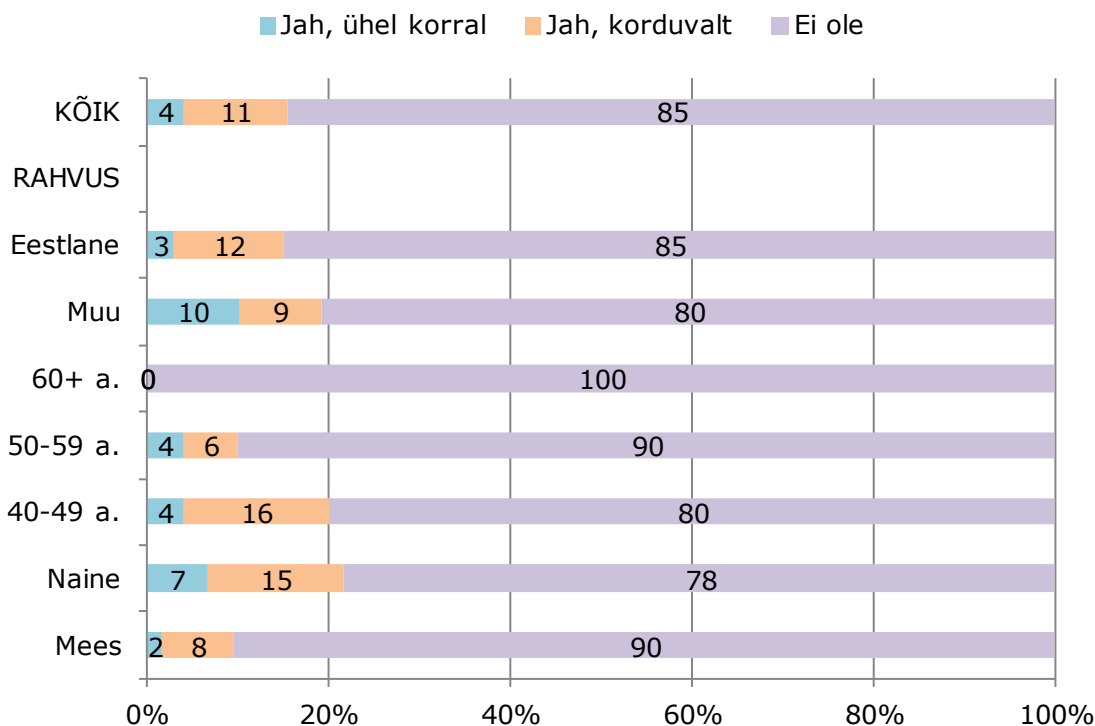
2.1 Kokkupuuted ja rahulolu organisatsioonidega

Vastajatele, kes oskasid nimetada mõnd sisserändajatega tegelevat organisatsiooni, esitati küsimus *Kas te olete eeltoodud organisatsioonidega Eestis kokku puutunud, näiteks küsinud sealt informatsiooni?* Küsimus esitati kokku 95 vastajale.

Uuringus ei eristatud seda, millist organisatsiooni vastaja eelnevalt nimetas, seega võidi antud küsimuse puhul silmas pidada nii organisatsioone kui ka riigiasutusi.

Selgub, et kõnealuste organisatsioonidega kokkupuuted on väga vähesed – vaid 15% niigi üsna vähestest kursisolnutest on nendega ka kokku puutunud, neist 4% ühel korral ja 11% korduvalt (joonis 3). Mitte-eestlaste seas omab vastavaid kokkupuuteid 19% sihtrühmast. Meestest sagedamini omavad antud organisatsioonidega või asutustega kokkupuuteid naised, vanuserühmadest omavad kogemusi kõige sagedamini 40-49aastased inimesed.

Joonis 3. Kas olete kokku puutunud toodud organisatsioonidega? n=95, kes teavad organisatsioone (%)

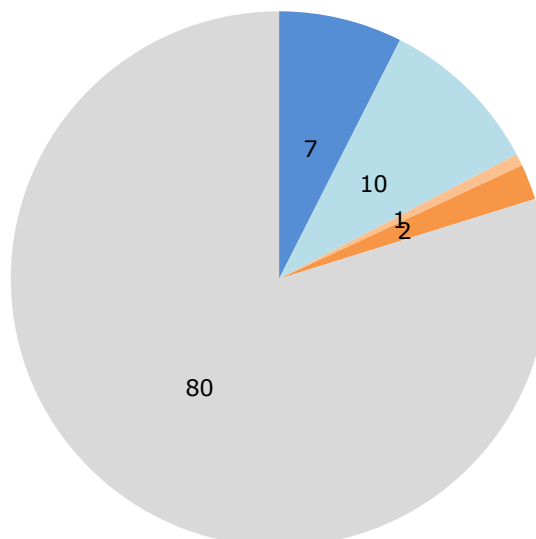
Kuivõrd rahule te jäite nende organisatsioonide kaudu saadud informatsiooniga?

80% vastanutest ei osanud küsimusele vastata, kuna tõenäoliselt ei ole nad neist informatsiooni küsinud. Rahule jäi 17% ja rahule ei jäänud 3% (joonis 4).

Kui jätta kõrvale vastused „ei oska öelda“, siis on näha, et rahulolu toodud organisatsioonide või asutustega on väga kõrge ning olulisi probleeme uus-sisserändajatega seotud info saamisel Eestis ei ole.

Joonis 4. Rahulolu saadud informatsiooniga, n=95, kes teavad organisatsioone (%)

■ Väga rahule ■ Pigem rahule ■ Pigem ei jäänud rahule ■ Ei jäänud üldse rahule ■ Ei oska öelda

3 Kokkupuuted rahvusvahelise kaitse saanud inimestega

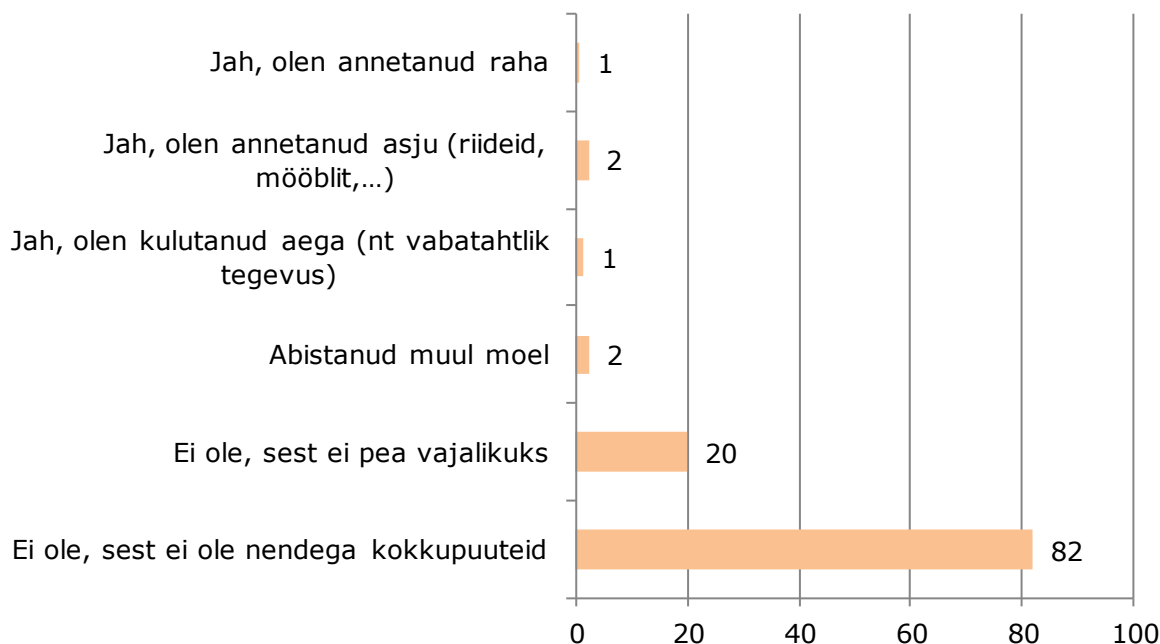
Küsimus: *Kas teie isiklikult olete abistanud sisserännanuid või rahvusvahelist kaitset saanud inimesi (nt pagulasi)?*

Kokkuvõttes on mingil moel sisserännanute abistamisega tegelenud kokku 6% Eesti elanikest. Riideid ja asju on neile annetanud 2% ning muul moel abistanud samuti 2%. Raha on annetanud 1% ning vabatahtliku tööga panustanud samuti 1% elanikest (joonis 5). 82% elanikest ei ole rahvusvahelise kaitse saanud inimesi abistanud seetõttu, et ei ole teemaga kokku puutunud ja 20% ei pea sisserännanute isiklikku abistamist vajalikuks.

Elanike seas, kes ei pea sisserännanute abistamist vajalikuks, on sagedamini mehi kui naisi. Samuti on nende seas keskmisest sagedamini määratlemata kodakondsusega inimesi (32%) ning kutse- kesk- või keskeri haridusega inimesi (24%). Erineval moel on sisserännanuid abistanud pigem kõrgemal positsioonil töötavad inimesed (tippspetsialistid ja spetsialistid), seevastu oskustöölised ei pea sisserännanute abistamist keskmisest sagedamini üldse vajalikuks.

Eesti elanikelt ei küsitud siinkohal, kas nad on sisserännanutega avalikus ruumis kokku puutunud ning neid olmesituatsioonides abistanud. Seda teemat puudutame aruandes edaspidi, sisserändajate uuringu tulemuste osas.

Joonis 5. Kas on abistatud sisserännanuid, n=1003, (%)

4 Huvitatus kultuuriüritustest ning nendel osalemine

Küsimus: *Kuivõrd olete huvitatud teiste Eestis elavate rahvusrühmade kultuuride tundmaõppimisest? Kas te olete osalenud Eestis elavate teiste rahvusgruppide üritustel, sh kultuuriüritustel?*

Teiste rahvusrühmade kultuuridest on väga huvitatud 5% ning pigem huvitatud 40% Eesti elanikest (joonis 6). 48% elanikest sellest aga huvitatud ei ole, seega võib öelda, et elanikkond jaguneb selles küsimuses oma hoiakutel üldises plaanis kaheks suuremaks grupiks.

Eestlaste seas näeme keskmisest rohkem nii antud teemast huvitatuid kui ka mittehuvitatuid. Venekeelse elanikkonna seas aga on enam küsimuse suhtes neutraalsel positsioonil olevaid inimesi. Samuti selgub, et meestest sagedamini on teiste rahvaste kultuuridest huvitatud naisterahvad ning vanemate vanuserühmadega võrreldes nooremad inimesed.

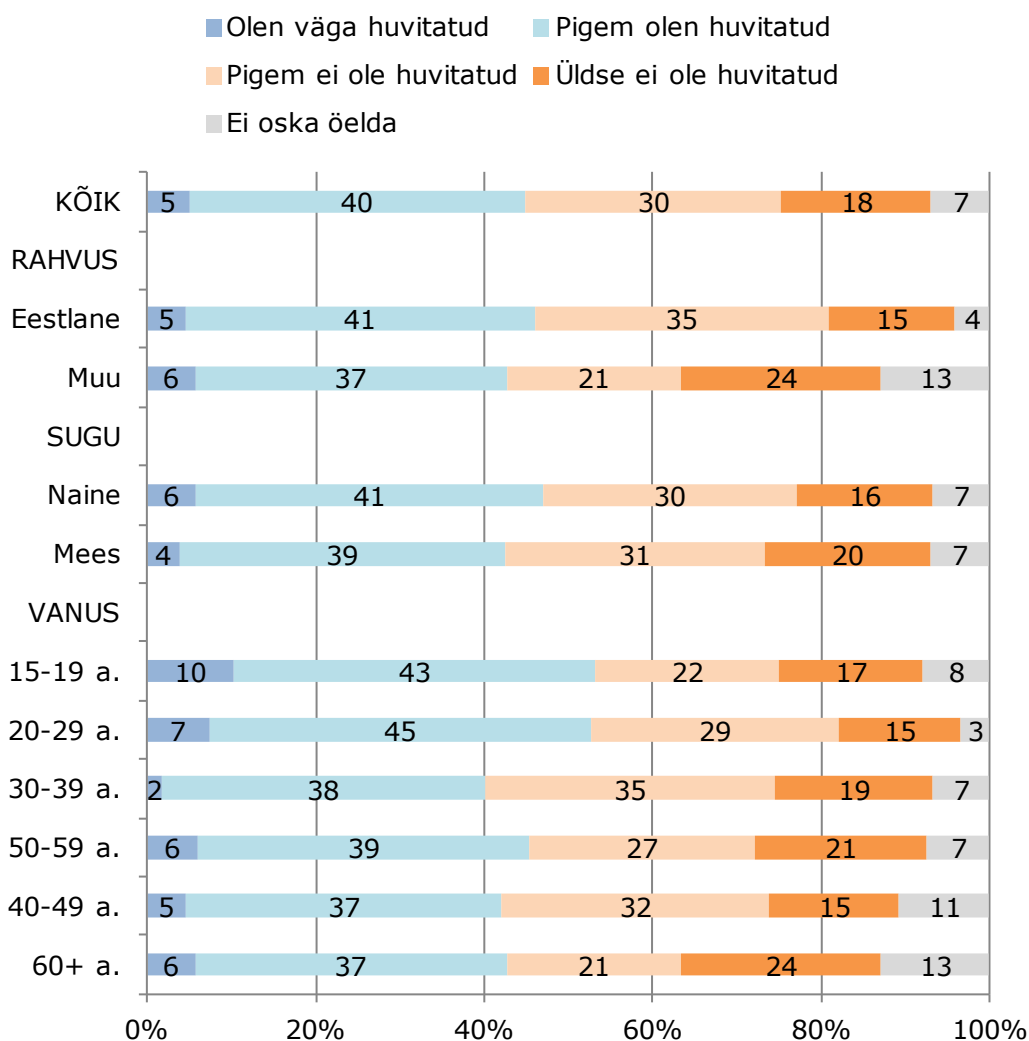
Kõige suuremat huvi teiste rahvusrühmade kultuuriürituste vastu näeme kõrgharidusega inimeste seas, kellest on väga huvitatud 9% ning pigem huvitatud 56%.

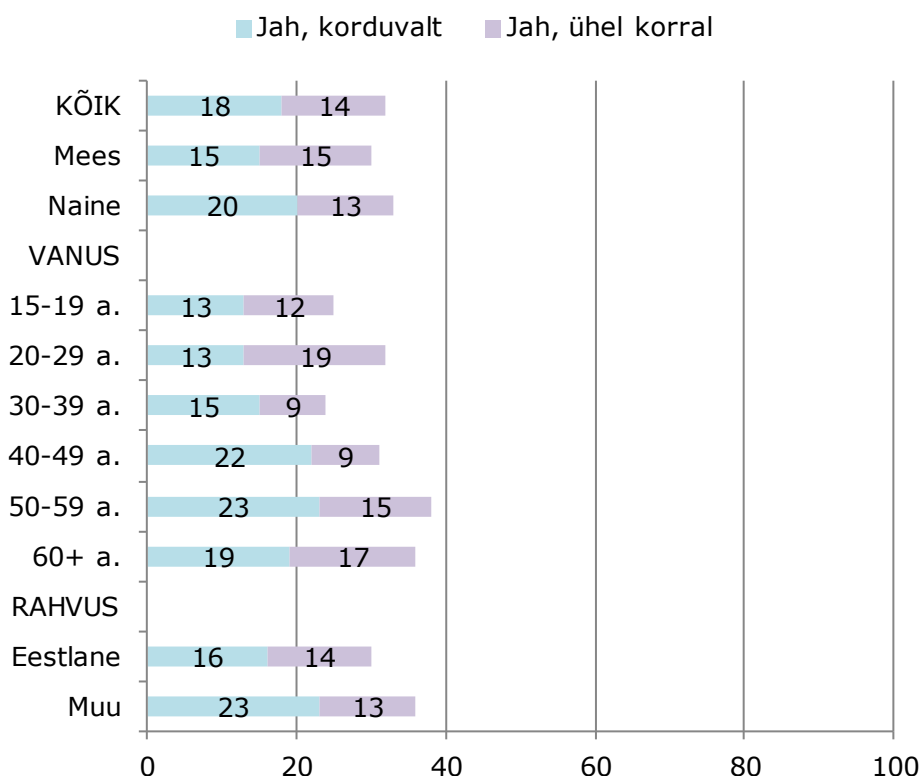
Eestis elavate teiste rahvusgruppide üritustel on osalenud 32% elanikest, neist 18% korduvalt (joonis 7). Seega on näha, et keda antud temaatika huvitab, see osaleb taolistel üritustel pigem rohkem, kui vaid ühel korral.

Ka siin on naised meestest aktiivsemad. Vanuserühmadest näeme suurimat aktiivsust kahes rühmas – 40-49a. ja 50-59a. Eestlaste ja mitte-eestlaste võrdluses tulevad siin aktiivsematena esile vene emakeelega vastajad, kellest rahvusüritusi on külastanud 36%, sh 23% korduvalt. Kuigi vene emakeelega vastajate huvi taoliste ürituste vastu on väiksem, siis üritustel käiakse siiski rohkem. Siin võib olla põhjuseks kultuuriüritused, kus erinevate rahvusrühmade kõrval astuvad üles ka nende endi rahvusaaslased, üritused, kus esinevad mitme rahvuse esindajad koos.

Keskmisest märksa aktiivsemad on ka kõrgharidusega inimesed – neist on rahvusrühmade üritusi külastanud 46%, sh 28% on seda teinud korduvalt.

Joonis 6. Huvitatud teiste rahvusrühmade kultuurist, n=1003, (%)

Joonis 7. Teiste rahvusrühmade ürituste külastamine, n=1003, (%)

5 Eestikeelse õppe olulisus sisserännanute lastele

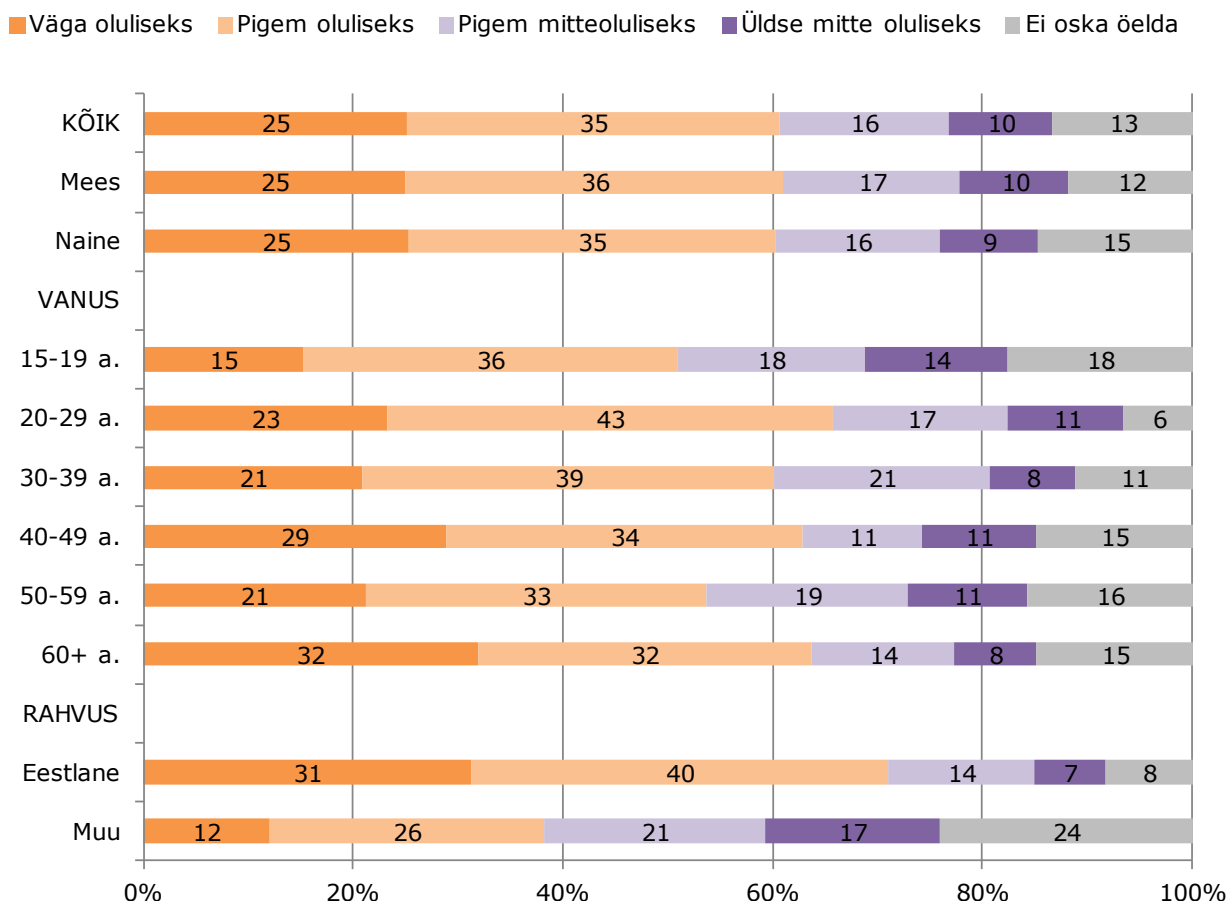
Küsimus: *Kui oluliseks te peate, et sisserännanute lapsed õpiksid ühes koolis koos Teie lastega?*

Kuna õppimine ühes koolis koos kohalike lastega on sisserännanutele ühiskonda integreerumisel võtmekohaks, oli oluline uurida ka elanike suhtumist sellesse. Selgus, et 60% elanike hinnangul on oluline õpetada sisserännanute lapsi ühiselt koos Eesti lastega. Seevastu 26% seda aga oluliseks ei pea ning 13% ei oska seisukohta võtta (joonis 8). Seega on üldine suhtumine igati toetav.

Meeste ja naiste hinnangutes praktiliselt erisust ei ole ning kõige sagedamini näeme antud idee pooldajaid vanuserühmas 20-29a., idee vastased seevastu jagunevad vanuserühmade vahel üsna võrdselt.

Eestlased peavad laste koosõppimist olulisemaks (71%) kui mitte-eestlased. Venekeelse elanikkonna väiksemat toetust koosõppimisele võib mõjutada mure venekeelse kooli tuleviku pärast. Samuti peavad antud teemat olulisemaks kõrgharidusega vastajad – 77%.

Joonis 8. Kas peate oluliseks, et sisserrännanute lapsed õpiksid ühes koolis koos Teie lastega? N=1003, (%)

6 Tulevikuplaanid seoses Eestis elamisega, keele ja kultuuri tutvustamine

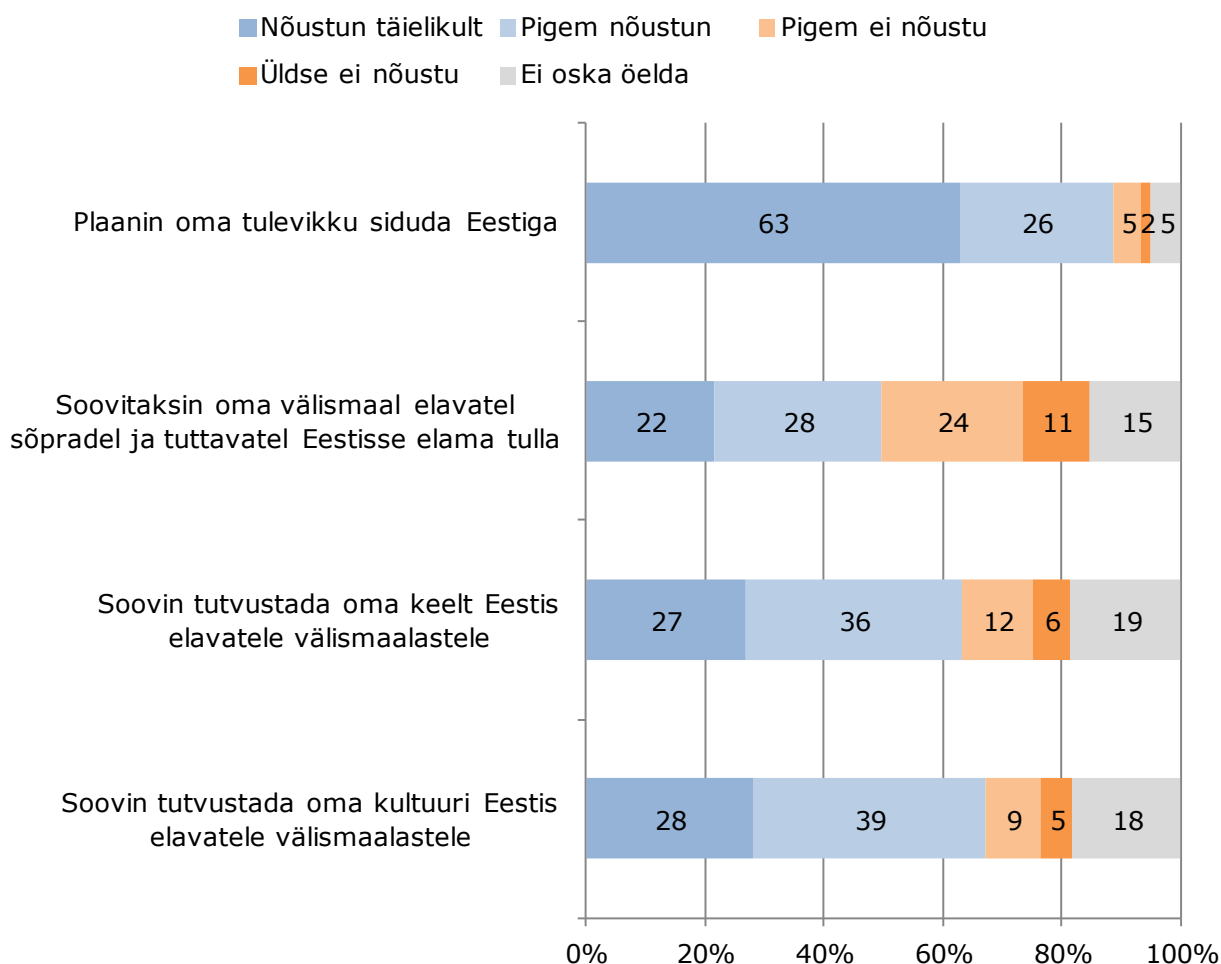
Vastajatele esitati neli väidet ning küsiti nende nõustumist toodud väidetega.

Elanikest vaid 7% ei soovi oma tulevikku arvatavasti Eestiga siduda – 89% soovib elada jätkuvalt Eestis (joonis 9). Oma välismaa tuttaval soovitaks Eestisse elama tulla 50% Eesti elanikest, kuid 35% seda siiski ei teeks. Valdav osa elanikest soovib nii meie keelt (63%) kui ka kultuuri (67%) siinsetele välismaalastele tutvustada.

Selgub, et Eestis elamise soov on naistel kindlam, kui meestel (vast. 69% nõustub täielikult vs. 55%). Naised on ka meie keele ja kultuuri tutvustamisest rohkem huvitatud, kui mehed.

Noorimast vanuserühmast (15-19a.) tervelt 27% ei ole kindlad, kas nad soovivad ka edaspidi Eestis elada. Eestlastest soovib kindlasti siin elada 92%, kuid mitte-eestlastest 83%. Erinevust eestlaste ja mitte-eestlaste hoiakutes selles suhtes näitavad ka mitmed varasemad uuringud.

Joonis 9. Tuleviku plaanid ja soovitamise, n=1003, (%)

7 Hinnang tugivõrgustikule

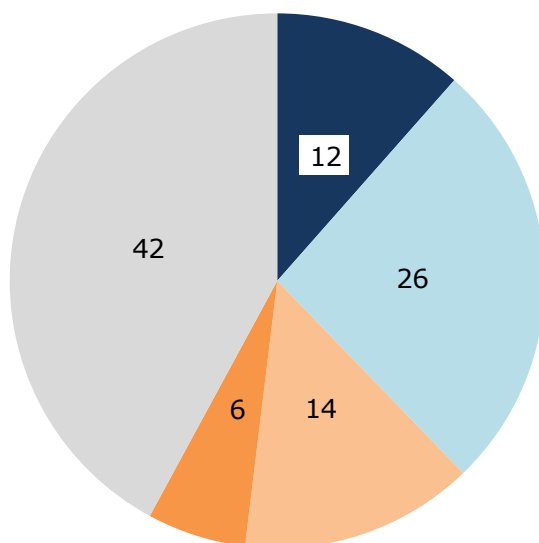
Küsimus: *Selleks, et sisserändajad saaksid Eesti ühiskonnas hästi hakkama, on meil loodud tugivõrgustik, st. kohanemisprogramm, keeleõpe, teenuste kättesaadavus inglise vms. keeles, selgitatakse, kuidas Eesti ühiskond toimib. Kas see tugivõrgustik sisserännanutele on teie arvates piisav?*

Tervelt 42% elanikest ei oska antud küsimusele vastata, kuna tõenäoliselt kokkupuuted ja täpsem info antud teema kohta puuduvad (joonis 10). 38% elanikest arvab, et tugivõrgustik on hetkel piisav ja 20% sellega ei nõustu. Vaadeldes tulemust vaid hinnangu andnute lõikes, on tulemus veelgi positiivsem – üldine hinnang praegusele tugisüsteemile on elanike seas küllaltki kõrgel tasemel.

Selgub, et venekeelsed vastajad hindavad tugivõrgustikku veidi kõrgemalt, kui eestlased – vastavalt 40% ja 37% peab seda piisavaks. Võimalik, et venekeelsetel vastajatel võib ka olla teemaga rohkem kokkupuudet kui eestlastel. Soo ja vanuse lõikes erisusi ei selgunud. Kõrgharidusega vastajate arvamus on seevastu teistsugune – neist 30% peab seda piisavaks ja täpselt samapalju (30%) ebapiisavaks. 40% neist jätab küsimusele vastamata.

Joonis 10. Hinnang tugivõrgustiku piisavusele, n=1003, (%)

■ Täiesti piisav
 ■ Pigem piisav
 ■ Pigem ei ole piisav
■ Täiesti ebapiisav
 ■ Ei oska öelda

8 Info usaldusväärsus

Küsimus: *Kuivõrd te usaldate erinevatest allikatest saadud infot pagulaste ja rändekriisi kohta?*

Kõige usaldusväärsemaks allikaks rändekriisi kohta info hankimisel osutusid Eesti elanikele nende sõbrad ja tuttavad, keda usaldab 64% ning ei usalda 17% (joonis 11).

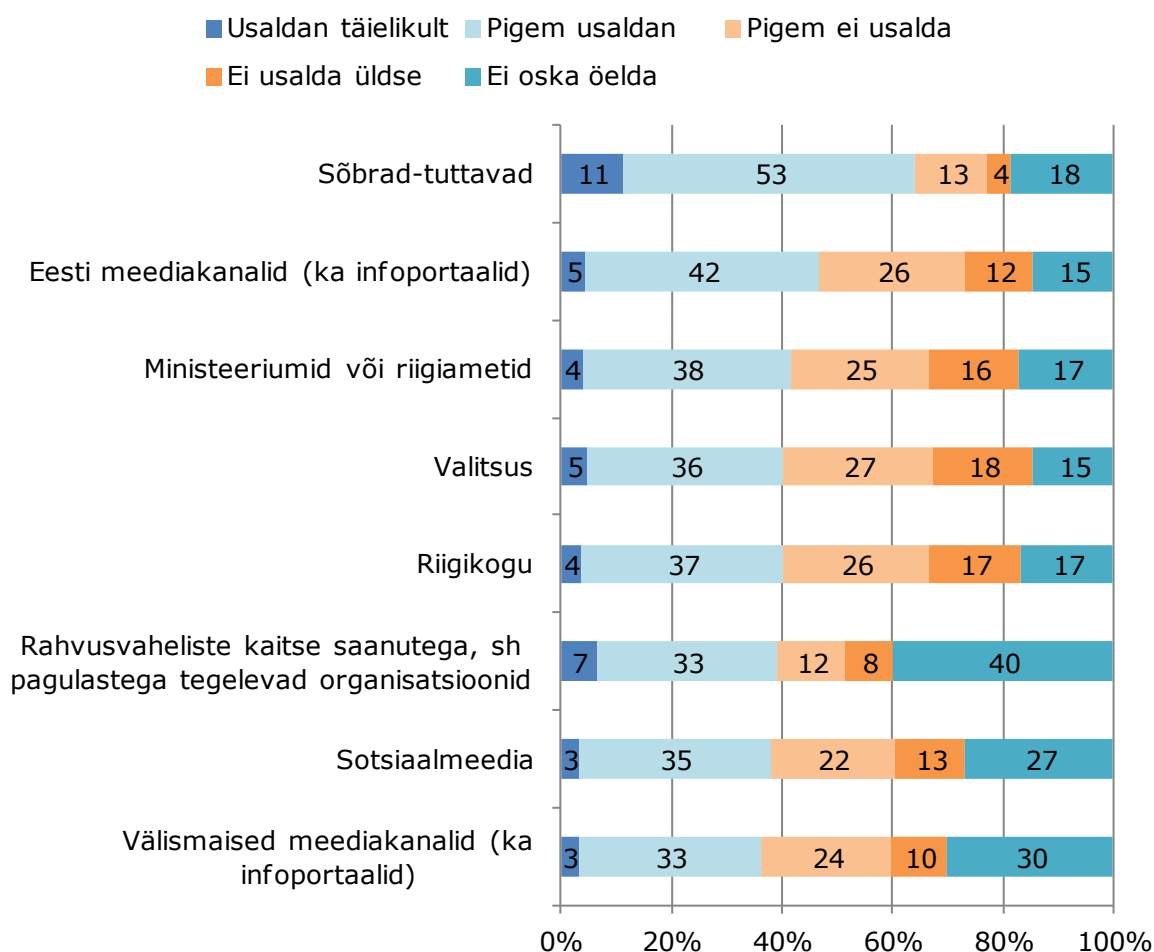
Kõigi ülejäänud kanalite puhul näeme aga oluliselt enam mitteusaldamist, kusjuures enamasti on arvamused vastakad. Nii näiteks usaldab Eesti meediakanaleid 47% ning ei usalda 38%, ministერიume või riigiameteid 42% ja ei usalda 41%. Valitsuse ja riigikogu usaldusväärsus antud küsimuses on veelgi madalam – mitteusaldajate osakaalud on koguni suuremad usaldajate omadest: valitsusel 41% usaldajaid vs 45% ei usalda ja riigikogul vastavalt 41% vs 43%.

Kaheksast nimetatud allikast viimastele kohtadele reastusid sotsiaalmeedia (38%) ja välismaised meediakanalid (36%), mille kohta küll ligi kolmandik vastanutest ei osanud seisukohta võtta. Nimetatud allikate puhul oli sisuliselt võrdselt usaldajaid ja mitteusaldajaid.

Selgub, et mehed usaldavad rändekriisi kohase info allikatena naistega võrreldes vähem valitsust, riigikogu ja ministერიume/riigiameteid. Noored (15-19a.) usaldavad keskmisest oluliselt enam välismaiseid meediakanaleid (64% usaldab), mida vanim vanuserühm usaldab märksa vähem – 26%. 49% vanimast rühmast ei oska küsimusele vastata, kuna tõenäoliselt nad välismaiseid kanaleid ei jälgi.

Venekeelsed vastajad usaldavad selles küsimuses kõiki infoallikaid eestlastest vähem, va. sotsiaalmeedia, mille puhul tulemus ei erine. Kõrgharidusega inimesed seevastu usaldavad pea kõiki toodud infokanaleid keskmisest enam – ainsana eristub sotsiaalmeedia, mida nad usaldavad keskmisest tulemusest vähem (ei usalda 43% ja usaldab 35%).

Joonis 11. Infoallikate usaldusväärsus, n=1003, (%)

9 Uudistekanalite jälgitavus

Küsimus: *Kui tihti te jälgite järgmisi uudistekanaaleid?*

Kõige jälgitavamateks uudistekanaliteks osutusid ETV ja ETV+ (87%), järgnevad raadio uudistesaadet (82%) ja teised eestikeelsed telekanalid (80%) (joonis 12). Rahvusvahelisi uudistekanaaleid jälgib kokku 46%, venekeelseid kanaleid üldiselt 45% ja kanalit Pervõi Baltiiski Kanal 43% vastanutest.

Mehed jälgivad naistest sagedamini PBK-d ja teisi venekeelseid telekanaleid ning ka rahvusvahelisi kanaleid. Naised seevastu loevad sagedamini ajalehti paberkujul. Noorim vanuserühm jälgib oodatult teistest sagedamini internetiportaale ja rahvusvahelisi kanaleid, keskmisest veidi vähem aga ajalehti paberkujul. Vanima vanuserühma meediatarbimine on aga noorimale rühmale vastupidine – kõiki kanaleid jälgivad nad keskmisest sagedamini, kuid internetiportaale ja rahvusvahelisi kanaleid keskmisest oluliselt harvem.

Joonis 12. Uudistekanalite jälgimine, n=1003, (%)

